

# Update doorontwikkeling ROSA

---

Voor: Architectuurraad Edustandaard  
Van: Brian Dommissie, namens Beheerteam ROSA  
Datum: 18 april 2024  
Betreft: Update doorontwikkeling ROSA incl. bespreek-/beslispunten

---

## Doel

- Vaststellen van de aanpassingen in de ROSA.incl. ROSA Begrippenkader
- Kennismaken van de voortgang op een aantal onderdelen en daarop reflecteren
- Beoordelen werkvoorraadoverzicht en mogelijk bijstellen prioriteiten en planning en/of nieuwe epics laten opvoeren.

De aanpassingen en voorstellen zijn in het QA-team van 2 april 2024 besproken en goedgekeurd. De gevraagde besluiten en acties zijn gebaseerd op de adviezen van het QA-team.

## Aanpassingen in de ROSA

### Epic 010 – Ketenprocesmodel Toetsen en examineren

- Het ketenprocesmodel is de vorige keer in de AR voorlopig vastgesteld. Aan het beheerteam werd toen gevraagd om datgene wat er met de wijzigingsvoorstellen en suggesties die nav de afstemming met DUO/CvTE waren ingebracht gedaan is nog een keer terug te koppelen om te verifiëren of dit voor de indiener akkoord en acceptabel is. Afstemming is er daarna geweest met Fabian Munneke van DUO, die met de conclusies voor het grootste deel eens is. Er blijft echter nog wel 1 issue over die hij onder de aandacht heeft gebracht bij het Beheerteam ROSA. Het gaat om het volgende:
  - DUO heeft moeite met de "harde" koppeling in de modellen met "Onderwijs". Men wil het liefst de ketenprocesmodellen voor toetsen en examineren 1-op-1 overnemen voor andere werkingsgebieden dan het onderwijs, namelijk voor inburgering of financieel toezicht. Dat zijn werkingsgebieden waar DUO ook bij betrokken is. In die werkingsgebieden hebben ze het niet over onderwijs en zien ze een toets of examen ook niet als een onderwijsactiviteit.
  - Eerder is er vastgesteld dat een "onderwijsactiviteit" beschreven kan worden als *Het aanleren van kennis, vaardigheden en attitudes om vooraf vastgelegde doelen na te streven*. (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/B2ee5836-0cf0-4abc-a022-8ac8f23c0bee>). Het uitvoeren van een toets of examen vanuit die benadering zien we binnen de ROSA ook als een onderwijsactiviteit. En zelfs zelfstudie past in de definitie. DUO ziet zelfstudie (bijv. een boek thuis doornemen) en op een gegeven moment je aanmelden voor een examen niet als een onderwijsactiviteit. Zo wordt dat niet gevoeld in ieder geval in de andere werkingsgebieden.
  - Omdat hij de modellen wel graag 1-op-1 zou willen gebruiken heeft hij bovendien graag dat bepaalde specialisatielaties (examendeelnemer is specialisatie van onderwijsdeelnemer bijv.) een andere type relatie krijgen.
- Dit is besproken in het QA-team en daar is het volgende advies uitgerold:
  - De scope van de ROSA is het onderwijs, dus meer dan logisch dat we in de modellen etc. daar invulling aan geven. We doen dat niet met processen etc. buiten het onderwijs in ons achterhoofd. Daar concessies aan doen zou de betekenis en kracht van de modellen verzwakken voor het doel waarvoor ze zijn opgesteld. Op zich is het heel mooi dat de modellen heel goed bruikbaar zijn in andere werkingsgebieden dan het onderwijs, maar de nog gewenste

aanpassingen moeten dan wel in die werkingsgebieden worden gedaan, niet in de ROSA (wel indien er in de NORA een generieker overkoepelend model zou zijn, want in dat geval zouden alle werkingsgebieden (waaronder het onderwijsdomein) daar onder moeten kunnen vallen).

- De opvatting over wat onderwijs en onderwijsactiviteiten zijn is een puur semantische kwestie. Of liever nog gezegd: een kwestie van preferente aanduidingen. Als in een bepaald werkingsdomein niet over onderwijs wordt gerept maar over bijv. training dan is dat geen probleem. In het onderwijsdomein kennen we dat ook: denk aan onderwijsdeelnemer die in het funderend onderwijs met leerling wordt aangeduid en in het mbo/ho met student.
  - Suggestie vanuit het mbo: wellicht past het beter om de voorkeursterm voor "onderwijsactiviteit" aan te passen in "leeractiviteit". Dat is ook al zo het geval in de MORA en is qua aanduiding neutraler. Dit zou een wijziging kunnen worden in de modellen, in het KOI en in het ROSA Begrippenkader.
- Resultaat: [https://rosa.wikixl.nl/index.php/Toetsen\\_en\\_examineren](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Toetsen_en_examineren)

Gevraagde besluiten AR:

- Kan met dit advies van het QA-team het ketenprocesmodel worden vastgesteld?
- Hoe kijkt de AR aan tegen het wijzigingsverzoek vanuit het mbo? (leeractiviteit ipv onderwijsactiviteit als de voorkeursaanduiding).

Vervolgstappen:

- Als het wijzigingsverzoek vanuit het mbo op bijval kan rekenen, dan wordt dit verder uitgewerkt door het Redactieteam ROSA Begrippenkader en, voor het bepalen van de impact op de ROSA, door het Beheerteam ROSA. De uitkomst wordt in de volgende QA-team en AR-bijeenkomsten geagendeerd voor advies en vaststelling.

#### **Epic 011 - Ketenprocesmodel Toepassen leermiddelen**

- Dit ketenprocesmodel was nog niet in het vastgestelde format gegoten (zie: <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ketenprocesmodellen>). Bovendien is er relevante input opgehaald uit onder andere het groeifondsprogramma Edu-V, dat geleid heeft tot een aantal aanpassingen en aanvullingen. Daarnaast zijn er in de context van dit ketenprocesmodel nu nadere uitwerkingen opgeleverd (Toetsen en examineren, Aanmelden en administreren onderwijsdeelnemer / onderwijsresultaten) die impact hebben op dit ketenprocesmodel. Dit heeft geleid tot het opstellen van een nieuwe concept versie van dit ketenprocesmodel.
- Resultaat: - [https://rosa.wikixl.nl/index.php/Toepassen\\_leermiddelen](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Toepassen_leermiddelen)

Gevraagde reactie AR:

- Geïnformeerd zijn over de voortgang tot dusver.
- Suggesties voor aanpassingen, verbeteringen en/of voor de te volgen aanpak

Vervolgstappen:

- Nadere afstemming met HORA, MORA en FORA.
- Wiki pagina aanvullen met toelichtingen en beschrijvingen toevoegen/aanvullen bij informatieobjecten, ketenprocesstappen.
- Ketenprocesmodel afronden begin juni ter vaststelling in QA-team en AR.

#### **Epic 028 – Spelregels voor ketenprocessen opstellen**

- Vorige keer zijn de Viewpoint-beschrijvingen (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Categorie:Viewpoints>) vastgesteld als een waardevolle manier om volgens vaste regels en patronen modellen op te stellen. Door dit meer te formaliseren met een beschrijving van viewpoints en een spelregeldocument bereiken we a) dat als iemand nieuw aan de slag gaat met een uitwerking van een ketenprocesmodel (of ook andere modellen) dat die een soort van stappenplan kan doorlopen en niet zelf keuzes hoeft te maken op dit vlak en b) als je dezelfde type modellen ook op dezelfde manier toont/publiceert zorgt dat ook bij gebruikers tot een sneller begrip hoe die modellen te lezen en te gebruiken. Op basis van deze viewpoints zijn de spelregels voor ketenprocessen en ketenprocesmodellen aangepast naast enkele andere tekstuele verbeteringen en verduidelijkingen. Deze spelregels zijn nu voldoende uitgewerkt om gepubliceerd en vastgesleld te worden.

- Resultaat:  
[https://rosa.wikixl.nl/index.php/Spelregels\\_Ketenproces\\_Ketenprocesstap\\_en\\_Ketenprocesmodel](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Spelregels_Ketenproces_Ketenprocesstap_en_Ketenprocesmodel)

Gevraagd besluit AR:

- Spelregels vaststellen.

#### **Epic 035 – Ketenprocesmodel Opvolgen aan- en afwezigheid**

- De werktitel van dit ketenprocesmodel was Afhandelen van verzuim (werktitel), maar is aangepast zodat het qua naamgeving en inhoud nu op alle werkingsgebieden past, van po tot en met ho. In het ho zijn de stappen vooral een interne gelegenheid, waarbij niet iedere processtap heel expliciet is en waarbij de verantwoordelijkheid ligt bij de instelling (een student kan geen tentamen o.i.d. doen als die te veel colleges heeft gemist bijvoorbeeld). In het po en vo ligt dat anders vanwege de wetgeving en de rol van de leerplichtambtenaar.
- In principe zien we eigenlijk maar 1 ketenproces, waarbij afhankelijk van het werkingsgebied er een stuk bij de onderwijsaanbieder ligt en een stuk bij ofwel ook bij de onderwijsaanbieder (interne opvolging) ofwel bij partijen als DUO en de gemeente (externe opvolging).
- Resultaat: [https://rosa.wikixl.nl/index.php/Opvolgen\\_aan- en afwezigheid](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Opvolgen_aan- en afwezigheid)

Gevraagde reactie AR:

- Geïnformeerd zijn over de voortgang tot dusver.
- Suggesties voor aanpassingen, verbeteringen en/of voor de te volgen aanpak

Vervolgstappen:

- Afstemming met DUO met name over procesgang relatief en absoluut verzuim.
- Afstemming met MORA over procesgang in het mbo.
- Ketenprocesmodel afronden begin juni ter vaststelling in QA-team en AR.

## Aanpassingen zonder Epics

#### **Ketenprocesmodel - Resultaten uit het onderwijs**

- Bij de uitwerking van Toetsen en examineren en Aanmelden en administreren onderwijsdeelname is in de context-weergave een voorlopige invulling gegeven aan een context (toepassingsscenario) met de werktitel "Resultaten uit het onderwijs" (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Id-02e9089282054dfc9dfab8908762db3f>). Deze context is ook voor "Toepassen leermiddelen" relevant. In het QA-team is eerder al aangegeven dat een nadere uitwerking van deze context tot een ketenprocesmodel gewenst is. Omdat er capaciteit bij procesanalyse vrijkomt, stellen we voor om dit als werkpakket (Epic) aan de werkvoorraad te gaan toevoegen.

Gevraagde besluit AR:

- Kan de AR met het advies van het QA-team instemmen dat gestart wordt met het uitwerken van het ketenprocesmodel "Resultaten uit het onderwijs"?
- Is de AR akkoord met het toekennen van prioriteit 1 en de volgende planning op hoofdlijnen;
  - Voor de zomer; uitwerking scoping ontwerp
  - in het najaar; uitwerking eerste versie
  - voor het einde van het jaar; vaststellen model in QA en AR

#### **ROSA Begrippenkader – wijziging op bestaande begrippen en nieuwe begrippen**

- Vorige keer zijn er 163 objecten uit de FORA als begrippen toegevoegd aan het ROSA Begrippenkader. Vanuit het mbo is toen aangegeven dat met name de begrippen die het brede werkingsgebied "onderwijs" hadden nader in de eigen achterban zouden worden bekeken en voorzien van commentaar en wijzigingsverzoeken daar waar relevant. Die exercitie is gebeurd en dat heeft geleid, na afstemming tussen Bas Kruiswijk (MORA) en Jacob Molenaar (Redactieteam ROSA Begrippenkader) tot een aanpassing van 13 begrippen en hun definities. Deze zijn derhalve nogmaals voorgelegd aan het Redactieteam en aan het QA-team.

- Onderbouwing van de wijzigingen is te vinden in het document “Review van het ROSA Begrippenkader door MORA” (bij de stukken van de AR).
- Resultaat:  
[https://rosa.wikixl.nl/index.php/Special:GegevensBekijken/Begrippen?\\_single&Status=Voorgesteld](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Special:GegevensBekijken/Begrippen?_single&Status=Voorgesteld)

Gevraagde besluit AR:

- Vaststellen van de gewijzigde begrippen.

## Werkvoorraadoverzicht

Het meeste recente werkvoorraadoverzicht staat op [https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraad\\_2024-04-09](https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraad_2024-04-09).

- In het werkvoorraadoverzicht is Epic 036 toegevoegd – Ketenprocesmodel Resultaten uit het onderwijs.

Gevraagd besluit AR:

- Wijzigingen in de werkvoorraad accorderen.

Naast de hierboven beschreven aanpassingen en voortgang wordt er gewerkt aan of gaat er gestart worden met de volgende Epics:

- Volgende iteraties in de Architectuurkaders voor het ontwerpgebied IBP Epic 001-b
- Eerste invulling van ontwerpgebied Interoperabiliteit, met focus op technische interoperabiliteit, door de werkgroep Edukoppeling (Epic 001-c)
- Verdere invulling van de Toepassingspatronen Federatieve Toegang (ROSA-Epic 024) en SSI (ROSA-Epic 027) en het IV-domein Inrichten IAM (ROSA-Epic 016).
- Opnemen van de principes vanuit Publieke regie in de ROSA Architectuurkaders (onderdeel van Epic 001)
- Overzicht afspraken verder uitwerken in de ROSA (Epic 022). Alle afspraken die binnen Edustandaard zijn geregistreerd zijn reeds in de ROSA opgenomen (<https://rosa.wikixl.nl/index.php/Afspraken>). Er is echter ook behoefte aan afspraken in dit overzicht op te nemen die niet binnen Edustandaard worden beheerd maar wel relevant zijn het onderwijs. Hiervoor wordt een voorstel uitgewerkt (selectiecriteria, hoe beschrijven we deze etc.) incl. een aanpak hoe we deze afspraken relateren aan andere ROSA-onderdelen.
- Overzicht en inzicht nationale en internationale architectuurontwikkelingen (ROSA-Epic 033). Op basis van eerdere presentatie in Architectuurraad wordt aangesloten bij het lopende initiatief eduxs.eu. Het bepalen of en hoe de informatie in de ROSA moet worden opgenomen zal samen met dat project voorbereid worden. Dit zal deels in combinatie met Epic 022 worden opgepakt.
- Ketenprocesmodel “Onderwijs volgen bij meerdere onderwijsaanbieders” (ROSA-Epic 034). Scope en aanpak voor uitwerking zijn onder handen.
- Begrippenset BPV en Curriculum mbo (ROSA-Epic 007). Werk wordt gedaan door SBB in afstemming met Redactieteam ROSA Begrippenkader. SBB is hier nog steeds niet aan toe gekomen om het af te ronden.

Gevraagde reactie AR:

- Zijn er aanpassingen in planning en/of prioritering nodig?